

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

**Чи можуть платники єдиного
податку першої та другої груп, які
не скористались правом щодо
несплати єдиного податку,
повернути кошти або використати
як переплату у майбутніх
періодах**

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Відповідно до п.п. 16.1.4 п. 16.1 ст.16 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платник податків зобов'язаний сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених ПКУ та законами з питань митної справи.

Згідно з абзацами першим-другим п. 295.1 ст. 295 ПКУ платники єдиного податку першої і другої груп сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця.

Такі платники єдиного податку можуть здійснити сплату єдиного податку авансовим внеском за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш як до кінця поточного звітного року.

Нарахування авансових внесків для платників єдиного податку першої і другої груп здійснюється контролюючими органами на підставі заяви такого платника єдиного податку щодо розміру обраної ставки єдиного податку, заяви щодо періоду щорічної відпустки та/або заяви щодо терміну тимчасової втрати працездатності (п. 295.2 ст. 295 ПКУ).

Платники єдиного податку першої та другої груп подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду, в якій відображаються обсяг отриманого доходу, щомісячні авансові внески, визначені п. 295.1 ст. 295 ПКУ, а також відомості про суми єдиного внеску, нарахованого, обчисленого і сплаченого в порядку, визначеному законом для даної категорії платників (абзац перший п. 296.2 ст. 296 ПКУ).

Водночас згідно з абзацом першим п.п. 9.1 п. 9 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, тимчасово, з 01 квітня 2022 року до 31 липня 2023 року фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої та другої групи мали право не сплачувати єдиний податок.

При цьому такими особами декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (далі – Декларація) не заповнюється за період, в якому відповідно до абзацу першого п.п. 9.1 п. 9 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ єдиний податок не сплачувався (абзац другий п.п. 9.1 п. 9 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ).

Крім того, п. 11 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, зокрема, встановлено, що з 01 серпня 2023 року фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої та другої групи, податкова адреса яких знаходиться на територіях бойових дій або на тимчасово окупованих росією територіях України станом на дату початку бойових дій або тимчасової окупації, мають право не сплачувати єдиний податок за період з першого числа місяця, в якому почалися бойові дії на відповідній території, виникла можливість бойових дій або почалася тимчасова окупація такої території, до останнього числа місяця, в якому було завершено такі активні бойові дії, припинено можливість бойових дій або завершено тимчасову окупацію.

При цьому такі особи не заповнюють Декларацію за період, в якому відповідно до абзацу першого п. 11 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ єдиний податок не сплачувався.

Податкові зобов'язання із сплати єдиного податку нараховуються таким платникам єдиного податку за періоди, за які був сплачений єдиний податок, що відображені в декларації платника єдиного податку.

Дати початку та завершення активних бойових дій, виникнення та припинення можливості бойових дій або початку та завершення тимчасової окупації визначаються відповідно до даних Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією (далі – Перелік територій).

Перелік територій затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 зі змінами та доповненнями.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Норми п. 11 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ не застосовуються з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому було проведено державну реєстрацію зміни місцезнаходження фізичної особи – підприємця на іншу, ніж зазначена в абзаці першому п. 11 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, територію України.

При цьому зазначаємо, що право не сплачувати єдиний податок, надане платникам єдиного податку першої та другої груп п. 11 підрозд. 8 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, не розповсюджується на фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку першої та другої груп, які зареєструвалися на території визначеній Переліком територій, вже після визначених цим Переліком територій дат виникнення можливості бойових дій/початку бойових дій/тимчасової окупації.

Згідно з п.п. 17.1.10 п. 17.1 ст. 17 ПКУ платник податків має право на залік чи повернення надміру сплачених, а також надміру стягнутих сум податків та зборів, пені, штрафів у порядку, встановленому ПКУ.

Відповідно до п. 43.1 ст. 43 ПКУ помилково та/або надміру сплачені суми грошового зобов'язання підлягають поверненню платнику відповідно до ст. 43 ПКУ та ст. 301 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року № 4495-VI зі змінами та доповненнями, крім випадків наявності у такого платника податкового боргу.

Помилково сплачені грошові зобов'язання – суми коштів, які на певну дату надійшли до відповідного бюджету та/або на єдиний рахунок від юридичних осіб (їх філій, відділень, інших відокремлених підрозділів, що не мають статусу юридичної особи) або фізичних осіб (які мають статус суб'єктів підприємницької діяльності або не мають такого статусу), що не є платниками таких грошових зобов'язань, та у випадках, передбачених ст. 35 прим. 1 ПКУ (п.п. 14.1.182 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Надміру сплачені грошові зобов'язання – суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету або на єдиний рахунок понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату (п.п. 14.1.115 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Отже, платники єдиного податку першої та другої груп, які не скористались правом щодо несплати єдиного податку та сплачували авансові внески, зобов'язані відобразити суми сплачених авансових внесків у розділах II або III річної Декларації, оскільки такі суми не є помилково та/або надміру сплаченими сумами грошового зобов'язання та не підлягають поверненню платнику податку в порядку, передбаченому ПКУ, або зарахуванню в рахунок майбутніх платежів з цього податку.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Чат-бот ДПС «StopViolationBot» t.me/StopOverpriceBot

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua

Підпишись на телеграм канал t.me/tax_gov_ua

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
січень – 2024, наклад 50 прим.